BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA SCRISĂ DE CELEBRUL FOTBALIST ENGLEZ

12

„POVESTEA MEA ŞI A FOTBALULUI"

După ce joacă în echipa din orăşelul Barkking, apoi în diverse selecţionate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului, iar în urma plecării vechiului său rival, internaţionalul John Smith, devine titular.

Moore povesteşte apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei şi despre alte întîlniri internaţionale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediţia 1963 şi de apariţia lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei, precum şi despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii, desfăşurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înfiinţarea Federaţiei engleze de fotbal. Curînd el pleacă la Rio de Janeiro pentru a participa la „Mica cupă mondială", alături de echipele Braziliei, Argentinei şi Portugaliei. Aci Moore are sarcina să-l marcheze pe Pelé, acesta lăsîndu-i o frumoasă impresie. Brazilia a învins cu 5—1. Revenind la activitatea internă, Moore a povestit cum a ajuns West Ham în finala Cupei.

Noi porneam fără îndoială ca mari favoriţi în meciul de pe Wembley. Adversarii noştri, Preston North End, erau handicapaţi de faptul că jucau în divizia secundă. Într-adevăr, din 1931, cînd West Bromwich a cîştigat cupa, nici o altă echipă din divizia secundă nu mai reuşise să repete această performanţă pînă în zilele noastre.

De fapt, ce înseamnă Wembley pentru un fotbalist profesionist? S-ar putea spune că, în primul rînd, banii! În perioada dintre semifinală şi finală, cele două echipe formează cîte un „grup comercial" care organizează pe diferite căi — strict legale — cîştiguri suplimentare pentru jucători. Noi, de pildă, am tipărit o broşură în culori cu ajutorul lui Bill Brown, portarul echipei Tottenham Hotspurs, a cărui experienţă în conducerea unui asemenea „grup comercial" (de două ori) atunci cînd echipa sa era finalistă, ne-a fost de mare folos. Am mai pus în vînzare o cravată cu emblema clubului, cumpărată în special de suporteri. Aici am primit ajutorul lui Dave Mackay, tot de la Tottenham, care în viaţa particulară lucrează la o firmă producătoare de cravate.

Ştiu că ideea acestor „grupuri comerciale" este destul de criticată, în special de ziarişti, care susţin că jucătorii de fotbal cîştigă destui bani pentru a nu mai trebui să cadă în ceea ce ei numesc „comercialism". Dar să nu uităm că partea comercială îşi face loc oricum. În momentul în care o echipă s-a calificat pentru Wembley, toate sectoarele de activitate comercială, reprezentînd tot felul de interese, vor să se folosească de jucători atît pentru reclamă cît şi pentru vînzare. Povestea vieţii unui jucător de renume valorează dintr-o dată cîteva mii de lire sterline; cu condiţia, bineînţeles, să joace pe Wembley. Atît radioul cît şi televiziunea oferă acestor jucători contracte în exclusivitate pentru a obţine interviuri.

Numai că „grupul comercial" (spre deosebire de cele de mai sus) asigură întregii echipe beneficiile rezultate care se împart în mod egal, astfel că nu profită numai unul sau doi jucători cu renume. În trecut, unul sau două dintre cluburi au creat o oarecare atmosferă de rea credinţă, deoarece au insistat să primească sume de bani pentru lucruri ce ieşeau cu totul din cadrul legal. Am auzit şi eu povestea cu comentatorul sportiv care a telefonat unui jucător făcînd parte dintr-o echipă finalistă şi care fusese trecut ca rezervă, fiind accidentat.

— „Ce-ţi face glezna?" întrebă reporterul. „Crezi că ai să poţi juca în finală?"

— „Pentru zece lire sînt dispus să vorbesc", ar fi fost răspunsul jucătorului. Este evident că fotbalul are neapărată nevoie de întregul ajutor al presei şi de cît mai multă publicitate şi este foarte rău pentru noi să periclităm bunele relaţii cu presa, care există în mod normal. Dar iarăşi, după cum spuneam, nu sînt de acord cu acei care cred că jucătorul nu trebuie să aibă nici un fel de alte venituri decît salariul. Vreau să mai spun că „grupul" nostru a reuşit să aducă fiecărui jucător din echipa noastră care a evoluat pe Wembley, un plus de 170 lire.

Ce înseamnă o finală?...

Dar cine crede că cele de mai sus reprezintă pentru jucători **adevărata** *importanţă a finalei cupei, trebuie să fie de un cinism care merge pînă la nebunie. Acest ultim joc este un „summum", supremul efort, care reprezintă ani şi ani de antrenamente, trialuri, muncă grea, o dedicare totală şi o dăruire de sine, pentru a atinge o culme care este vital necesară unui jucător.*

Căci dintr-o dată echipa în este cea care joacă în finală, acest meci care încoronează ca o bijuterie strălucită un sezon întreg. Ţara întreagă îşi aţinteşte ochii asupra ta şi te urmăreşte, căci ai dovedit că tu eşti la fel de bun ca oricare altul care a fost înaintea ta aici. Acest meci poate fi consacrarea ta pentru o viaţă întreagă. Mulţi, foarte mulţi chiar din marii jucători, n-au ajuns niciodată pe Wembley. Şi cînd stai de vorbă cu ei, îţi dai seama că acesta este lucrul pe care îl regretă cel mai mult.

În ultimii ani, Wembley-ul a cîştigat în dimensiuni, odată cu creşterea fantastică a interesului pentru competiţiile europene. Cîştigînd Cupa Angliei, ţi se deschid orizonturi noi, o lume nouă de super-cupe internaţionale. Unica dificultate este să uiţi „miza" pentru a putea juca ceea ce se chiamă „un meci frumos".

O finală cîştigată în minutul 90

Noaptea dinaintea jocului, echipa a petrecut-o la un hotel din nordul Londrei. Oricine ne-ar fi văzut, ar fi spus că, judecînd după exterior, arătam toţi ca oameni normali. Glumeţii echipei, Johnny Byrne şi Ken Brown, ne făceau să ridem tot timpul. Dar numai noi ştiam ce se petrece în realitate cu noi. Nu ne gîndeam decît la un singur lucru şi anume, că în mai puţin de 24 ore vom şti dacă sîntem cîştigătorii cupei sau dacă totul se va rezuma la un fel de... a fost să fie.

Cu o oră şi jumătate înainte de începerea jocului, autobuzul nostru se îndrepta spre stadion. O mulţime compactă umpluse stadionul şi aştepta jucătorii. Galeria echipei noastre ne primi cu urale, agitînd tălăngi şi suflînd în tromboane. Galeria lui Preston folosi claxoane.

Printre noi domnea o mare tensiune fiindcă ştiam că sîntem favoriţi. Simpatiile publicului merg de obicei cu echipa mai slabă şi cu toate că pe teren nu se aflau decît două echipe de cîte unsprezece jucători profesionişti, nici mai buni, nici mai răi decît alţii, cei de la Preston erau priviţi ca „viteazul David". Mi-am putut da seama că rîsul nostru, veselia noastră, toate erau oarecum forţate.

— „Tot ce aveţi de făcut este să vă faceţi jocul normal, *ne spuse Ron Greenwod.* **Jucaţi fotbal şi atîta tot".**

Chiar de la început devenise evident faptul că nu eram în ziua noastră cea mai bună. Noi sîntem o echipă specializată în fotbal pe contraatac, un stil de joc care permite adversarilor noştri să se apropie mult de noi. În momentul presiunii, ştim să ieşim prin pase rapide din apărare, ajungînd imediat la înălţimea centrului înaintaş, Johnny Byrne, care ştie să păstreze mingea pînă în momentul în care are pe cineva în faţă căruia să-i poată pasa. De data aceasta contraatacurile nu ne reuşeau deloc. Un singur om părea să fi preluat centrul terenului ca pe o proprietate personală şi acesta era mijlocaşul dreapta şi căpitanul echipei Preston, Nobby Lawton, transferat de la Manchester United. El şi interul stînga, Alan Spavin, combinau între ei pentru a-şi menţine echipa mereu în atac. Half stînga la Preston juca Howard Kendall, în vîrstă de 17 ani, cel mai tînăr jucător care a făcut parte vreodată dintr-o echipă finalistă pe stadionul Wembley. El şi John Sissons erau „mezinii" stadionului, dar aveau mult mai puţine emoţii decît oricare altul din ceilalţi 20 de jucători. După numai 9 minute de joc, Alec Ashworth rată o ocazie de a deschide scorul, trăgînd alături de la numai şase metri. Un minut mai tîrziu Kendall îi pasă mingea lui Alex Dawson, un jucător masiv de aproape 90 kg. care datorită ciufului său negru şi atitudinii sale mereu ameninţătoare, era supranumit „Prinţul negru". El trase din colţul careului mare, punîndu-şi întreaga putere în acest şut. Jim Standen prinse mingea în cădere, o scăpă, şi Doug Holden o împinse în plasă.

Nu ne-au trebuit decît 60 de secunde pentru a egala. Am trecut în jumătatea de teren a lui Preston unde i-am pasat mingea lui Johnny Sissons care, după ce a făcut o cursă de unul singur pe extremă, i-a centrat lui Johnny Byrne. De la Byrne mingea veni înapoi la Sissons. Johnny dribblă doi apărători şi, zărind un spaţiu abia perceptibil între portarul Kelly şi bară, introduse balonul în poartă exact acolo. Acest lucru îi aduse un record. La cei 18 ani ai lui, devenise cel mai tînăr jucător care marcase vreodată un gol într-o finală de cupă pe Wembley. În minutul 30, Kelly apără — în extremis — un şut formidabil expediat de Geoff Hurst. Dar treptat, treptat, atacurile noastre deveneau tot mai slabe şi în curînd poarta lui Preston rămase departe, departe de înaintaşii noştri. Lawton continua să-şi alimenteze propria înaintare cu mingi şi cei de la Preston nu arătau deloc ca nişte autsaideri fără posibilităţi. Cu numai cinci minute înainte de sfîrşitul primei reprize, Preston luă din nou conducerea. Extrema lor dreaptă, Davie Wilson, execută un corner. Jim Standen alunecă şi rapidul Dawson marcă cu capul.

În pauză, Ron Greenwood ne spuse următoarele:

— „Ei şi? Preston a luat de două ori conducerea şi a jucat destul de bine ca s-o merite. Noi nu avem decît să jucăm şi mai bine. Putem face asta şi sînt convins că vă veţi întoarce de pe teren cu cupa, chiar dacă ar fi să vă daţi duhul".

Dar mai importantă decît vorbirea, aceasta, a fost schimbarea de tactică pe care creierul inventiv al lui Ron Greewood o găsi absolut necesară de aplicat. Adevărul e că noi lăsasem lui Lawton şi Spavin prea mult spaţiu în centrul terenului. Eddie Bovington urma să devină umbra lui Spavin. Ron Boyce trebuia să-l marcheze pe Lawton. Ken Brown şi cu mine trebuia să ne ţinem de Dawson şi Ashworth.

Am ieşit pe teren, ferm decişi să exercităm cea mai mare presiune posibilă şi treptat, treptat, jocul începu să decurgă în ritmul gîndit de noi. Avîndu-l pe Lawton marcat sever, echipa Preston îşi pierdu din incisivitate. Schimbarea noastră de tactică ne creă ocazii de gol şi totuşi, golul nostru egalizator din minutul 53 s-a datorat mai mult norocului. Peter Brabrook execută o lovitură de colţ de pe partea dreaptă. Ken Brown preluă mingea cu capul, prelungind-o încet pe sus lui Geoff Hurst care reuşi să o treacă dincolo de portarul Kelly. Dar în loc să intre în poartă, mingea lovi bara şi reveni în teren, la cîţiva centimetri în faţa liniei de poartă. Kelly se aruncă, încercă s-o tragă spre el... şi o aruncă în plasă. În momentul acela am simţit că meciul e cîştigat. Mai trebuia doar să transformăm superioritatea noastră de la mijlocul terenului în goluri. Încă zece minute pînă la sfîrşit. Brabrook centră perfect în mijlocul careului, Hurst era la post dar se ciocni cu Kelly şi mingea trimisă puternic cu capul, trecu pe lîngă poartă.

Partida intrase în ultimul minut de joc şi golul victoriei nu se arăta. Hurst pasă scurt lui Brabrook. În clipa cînd acesta puse piciorul pe minge, Ron Boyce alergă în forţă spre poartă, dînd un exemplu perfect de anticipare a poziţiei. El mai era în cursă cînd primi balonul printr-o pasă în diagonală, drept pe cap. Din plină viteză, el trimise mingea cu capul pe lîngă Kelly în plasă.

Cu numai cîteva secunde înaintea fluierului final, am trecut prin mari emoţii, căci Preston obţinu o lovitură liberă de la linia de 16 metri. Cu toate că noi stăpîneam bine mijlocul terenului, adversarii noştri nu renunţaseră nici o clipă la atac. Dar timpul regulamentar se scurse şi o dată cu executarea loviturii de pedeapsă, meciul se termină. Ultimele clipe pe teren au fost destinate fotografiilor de rigoare.

Încă o satisfacţie pentru Bobby: cel mai bun jucător al C.M. 1966

Satisfacţia victoriei

Cînd am primit cupa şi m-am întors spre tribune pentru a o arăta suporterilor noştri ca să vadă că, în fine, am reuşit şi noi, cei de la West Ham, să cîştigăm un trofeu, simţeam o profundă părere de rău pentru colegul Nobby Lawton de la Preston, căci acesta fusese pentru el meciul vieţii sale şi era într-adevăr la un pas de a duce cupa cu el, acasă la Preston.

Cîştigarea cupei nu a fost însă un prilej prea mare de bucurie, căci eram dezamăgiţi de calitatea slabă a fotbalului prestat de noi pe Wembley. Eram foarte mîndri de posibilităţile noastre şi am fi dorit ca publicul să le poată aprecia.

Cu toate acestea, banchetul oficial a fost o revărsare de bucurie cum numai o echipă care nu mai călcase de 41 ani pe stadionul Wembley, şi-o putea manifesta. Unul din oaspeţii de onoare era Billy Moore (nu-mi e rudă), un veteran al echipei West Ham, în vîrstă de 69 ani, care jucase în echipă cu ocazia primei şi ultimei ei apariţii pe Wembley cu prilejul finalei cupei în 1923, anul în care s-a disputat şi pentru prima oară finala Cupei Angliei pe acest stadion.

Un incident curios a avut loc noaptea tîrziu, după terminarea banchetului. Îmi parcasem maşina în curtea clubului, în imediata apropiere a stadionului de la Upton Park. Cînd am ajuns acolo ca să mi-o iau, am constatat că cineva umblase la ea. Cele două oglinzi retrovizoare de pe aripi şi antena de radio fuseseră smulse iar toate cele patru cauciucuri erau pe geantă. Nici pînă azi nu-mi dau seama ce s-a petrecut, dar cred că întîmplarea nu a avut pînă la urmă nici o legătură cu finala. Plus că eram într-o dispoziţie atît de bună încît supărarea nu-şi mai găsea loc. Am făcut rost de o pompă de mînă şi am umflat cauciucurile.

A doua zi dimineaţă aveam să aflăm ce însemna pentru locuitorii din estul Londrei victoria noastră din cupă. De la Aldgate la West Ham, trecînd prin cartierul Whitechapel şi Mile End Road, pînă la primăria oraşului (o distanţă de aprox. 18 km — n.n.), sute de mii de londonezi erau aliniaţi de-a lungul drumului străbătut de autocarul nostru. Şi pe tot traseul, de o parte şi de alta a străzii, aşezaţi în adîncime pe circa zece rînduri, aceste mulţimi ne ovaţionau. Pe balcoane vedeam bărbaţi şi femei în vîrstă fluturînd steaguri şi batiste.

Pot să afirm, fără exagerare, că în dimineaţa aceea peste un milion de londonezi aflaţi în stradă, se bucurau văzînd cupa în cartierul lor, East End. Ne-au trebuit peste patru ore pînă la primărie, un drum care în mod obişnuit nu ia mai mult decît 25 minute. Noi am savurat fiecare clipă.

Acesta este adevăratul succes — nu banii sau strălucirea, ci satisfacţia de a şti că cei care-ţi sînt aproape, care te sprijină, sînt mîndri de tine.

Scurt timp după aceea, Tina şi cu mine am plecat pentru un scurt concediu în Spania. Maşina noastră probabil că fusese blestemată, căci în Spania hoţii ne-au furat din ea haine şi alte lucruri în valoare de vreo 400 lire sterline.

Indisponibil

Totul a început ca o durere oarecare. Uneori, în timp ce alergam pe teren, simţeam cîte o înţepătură dureroasă în locul unde coapsa se uneşte cu extremitatea de jos a abdomenului. La început, înţepăturile erau destul de rare şi le ignoram, căci aceste mici contracţiuni sau spasme fac parte în fond din orice activitate atletică. După cîtva timp am înţeles că aceste dureri se permanentizează. Totuşi, n-am luat lucrurile în serios şi fără să spun nimănui nimic, am continuat să joc. Nu fusesem niciodată accidentat în mod mai serios şi aveam o sănătate foarte bună din prima zi de cînd am început să joc fotbal. Cred că orice jucător de fotbal se gîndeşte undeva, în subconştient, la acest gen de ghinion.

(Va urma)

Traducere de RADU HERBAY